

Po 30 latach służby książce...
Śp. dr Anna Zofia Zmorzanka (=Zmora)
(24 VII 1955-5 XII 2024)

Ks. Stanisław Longosz

Niespodziewanie odeszła, znaleziona w mieszkaniu nieprzytomna wraz z 93-letnią matką Stefanią, wieloletnia pracownica Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, jedna z nielicznych polskich znawczyń problematyki starożytnego gnostycyzmu i języka koptyjskiego oraz autorka niemałej liczby publikacji z tej dziedziny.

Urodzona 24 VII 1955 roku jako córka Józefa i Stefanii z domu Lorentowicz w Rzeszowie, ochrzczona 14 VIII 1955 roku w kościele parafialnym św. Stanisława w Łańcucie, uczęszczała najpierw w latach 1962-1970 do szkoły podstawowej nr 2, a następnie w latach 1970-1974 do II Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Broniewskiego (obecnie Kazimierza Morawskiego) w Przemyślu, gdzie odtąd z rodzicami zamieszkiwała. Po maturze, w latach 1974-1979 odbyła studia wyższe w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na Wydziale Filozofii (Seksja Filozofii Teoretycznej) ze specjalizacją w etyce, wiencząc je magisterium na podstawie pracy dyplomowej w Katedrze Etyki pt. *Przedmiotowość sądów moralnych u Richarda Hare'a*, napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Tadeusza Stycznia. Po magisterium, przebywając nadal na prywatnych stancjach w Lublinie, w latach 1979-1983 podjęła studia doktoranckie, ponownie na Wydziale Filozofii KUL, wiencząc je rozprawą doktorską pt. *Antropologiczne i etyczne implikacje w poezji Karola Wojtyły*, napisaną także w Katedrze Etyki pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Tadeusza Stycznia, obronioną 10 X 1985 roku, z uzyskaniem stopnia doktora nauk humanistycznych, zatwierdzonego uchwałą Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej KUL. Tuż po doktoracie wyjechała na kilkumiesięczne stypendium do Włoch, przyznane przez Instytut Kultury Chrześcijańskiej w Rzymie.

Niespełna 2 lata po doktoracie podjęła pracę w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL w Lublinie, gdzie przeszła, zdobywając doświadczenie, niemal wszystkie stopnie i miejsca bibliotekarskie, rozpoczynając od zajęć w magazynie (1 X 1987-31 XII 1988) jako stażysta i młodszy bibliotekarz, potem w Oddziale Czasopism (1 I 1989-15 IV 1992) jako bibliotekarz, i w Oddziale Informacji Naukowej (16 IV 1992-31 IX 1993) jako starszy bibliotekarz, a wreszcie w Czytelni Teologicznej (1 X 1993-31 XII 1998) już jako kustosz biblioteczny. Posiadając tak duże doświadczenie, tytuły i kwalifikacje, powróciła do Oddziału Informacji Naukowej (1999-2011), by wreszcie zostać kierownikiem Czytelni Ogólnej i Czytelni Filozoficzno-Teologicznej (1 I 2012-30 VI 2016), a następnie przejść na emeryturę od lipca 2016 roku. Podczas swego zatrudnienia w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL dwukrotnie korzystała z zagranicznych stypendiów szkoleniowych, przyznawanych przez Instytut Katolicki w Paryżu: w dniach 7 VI-26 VII 1993 roku w La Roche sur Yon na kursie języka francuskiego oraz we wrześniu 2005 roku w Paryżu w celu pogłębienia swej wiedzy o gnostycyzmie starożytnym. W tym bowiem okresie swej pracy bibliotecznej, od ok. 1999 roku, zaczęła prywatnie interesować się nową dziedziną naukową, prawdopodobnie pod wpływem znanego polskiego gnostologa, ks. prof. dr. hab. Wincentego Myszora – problematyką gnostycyzmu starożytnego, ucząc się prywatnie niezbędnego do tego języka koptyjskiego, który względnie dobrze opanowała i z tego języka tłumaczyła. W tym okresie swej pracy, w latach 1993-1994, prowadziła dodatkowo doksztalcające zajęcia redaktorskie w dziale filozofii w Międzywydziałowym Zakładzie Leksykograficznym (=Encyklopedii Katolickiej) KUL, a później w okresie 1 III 1996-30 XII 2002 roku pełniła funkcję kierownika Bibliotek Zakładowych BU przy poszczególnych wydziałach Uniwersytetu, będąc też w międzyczasie przewodniczącą Rady Bibliotecznej.

Pracując w Oddziale Informacji Naukowej BU, zobowiązana była m.in. do organizowania bibliotecznych wystaw, zarówno pośmiertnych (w latach 2009-2011) wybitniejszych postaci życia naukowego, zwłaszcza KUL, w holu Biblioteki (*Vita mutatur, non tollitur*), a później, gdy była już kierownikiem Czytelni Ogólnej i Teologiczno-Filozoficznej (2012-2016) – wystaw tematycznych lub okolicznościowych w jej westybulu wraz z przygotowaniem ich scenariuszy, o czym też często informowała w „Przeglądzie Uniwersyteckim KUL”, „Summarium” lub „Vox Patrum”. Z pierwszych pośmiertnych (*In memoriam*) przez nią organizowanych wystaw można wymienić m.in. takie postaci: śp. Guilles Quispel (+2006), prof. dr. hab. Jerzy Lileyko (+2010), prof. dr. hab. Janusz Drop (+2011),

o. dr Florian Duchniewski (+2011), ks. prof. dr hab. Ryszard Rubinkiewicz (+2011), ks. dr hab. Franciszek Szulc (+2011) i prof. dr hab. Stanisław Fita (+2011). Tematyczne zaś były takie: „Współczesne czasopisma prawnicze w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL” (1993), „Księgozbiór Jana Pawła II w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL” (2000), „Pośmiertna wystawa publikacji prof. Waldemara Cerana” (2009), „«Feniksy» dla KUL” (2012), „Benedyktowi XVI w hołdzie” (2013), „Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej KUL warsztatem pracy badacza antyku” (2013), „Nieustrudzony Sługa prawdy – o. prof. A.M. Krapiec” (2014), „Uczony i jego pasje – ks. prof. Remigiusz Popowski” (2014), „W Horodle nad Bugiem 600 lat temu” (2014), „Rektor heroiczny – ks. prof. Antoni Słomkowski (1944-1951) w 70. rocznicę powojennej działalności KUL (1944-2014)”, „Lubelska Szkoła Filozoficzna i jej założyciele” (2015) i „Od najstarszych papieży do Piusa XII – ich polskie przekłady i opracowania” (2016).

Podczas swej ściśle bibliotecznej pracy potrafiła też umiejętnie i samowolnie wykorzystać kontekst sytuacyjny bezpośredniego dostępu do źródeł i wzbudzić jeszcze w sobie nowe pole zainteresowań naukowych, tym razem w dziedzinie antyku chrześcijańskiego – z problematyki starożytnego gnostycyzmu. Wymagała ona jednak od niej wcześniejszej dobrej znajomości nieznanego jej dotychczas języka koptyjskiego i związanej z nim odpowiedniej trudno dostępnej literatury. Z niemałym poświęceniem i wysiłkiem potrafiła je jednak wkrótce dostatecznie opanować, tak że po niedługim czasie stała się nawet swego rodzaju polskim autorytetem w tej tematyce, nierzadko pytanym i konsultowanym przez znane polskie postaci patrystyczne, a nawet była proszona o hasła z tej gałęzi nauki przez autorów lub redaktorów różnych encyklopedii. W miarę swoich możliwości brała też udział (nierazko czynnie) w ogólnopolskich naukowych, zwłaszcza, prawie regularnie, w lokalnych comiesięcznych spotkaniach Komisji Badań na Antykiem Chrześcijańskim TN KUL, z których przygotowywała szczegółowe roczne sprawozdania dla „Vox Patrum”. Za tego rodzaju wydajną postawę naukową i prawie 30-letnią pracę biblioteczną, w których wykazywała się zawsze wyjątkową skromnością, osobistą kulturą, wiedzą i uprzejmością, otrzymała od Uniwersytetu, tuż przed przejściem na emeryturę, indywidualną Nagrodę Rektora KUL.

Obok swej pracy biblioteczno-naukowej wykazywała się wreszcie również zawsze dużą wrażliwością na różnego rodzaju (szczególnie chorobowe) potrzeby innych (w tym także Kościoła), które w miarę swych możliwości czasowo-finansowych, obok stałej opieki nad swoją ponad 90-letnią matką, wobec swoich znajomych i koleżanek, zwłaszcza

po przejściu na emeryturę, starała się zawsze dostatecznie zaspokajać. Nie zapominała w tym także o różnych potrzebach kościelnych, fundując m.in. duży witraż z postacią bł. kard. Stefana Wyszyńskiego w nowo zbudowanym kościele rektoralnym w Brzezinach-Jaszczurowie na Podkarpaciu, czy też wspomagając rozbudowę kaplicy Matki Bożej z Oropy (do której miała szczególne nabożeństwo) przy swojej parafii bł. Jerzego Frassatiego w Lublinie. Za wszelkie dobro, zwłaszcza wyżej wymienione, serdecznie dziękujemy.

Bibliografia

Artykuły

- Życie i myśl gnostyka Karpokratesa*, „Vox Patrum” 20-23 (1991-1992) s. 399-407.
- Poezja znaczeń ukrytych: uwagi o poetyce Karola Wojtyły*, „Akcent” 3 (1998) s. 170-174.
- „Krótka opowieść o Antychryście” Sołowiowa i jej biblijno-patrystyczne tło*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej*, red. I. Salamonowicz-Górska – J. Naumowicz – S. Strękowski, SACH 15, Warszawa 2001, s. 293-305.
- Kobieta – uczennica i nauczycielka w przekazach gnostyckich*, „Vox Patrum” 42-43 (2002) s. 89-100.
- Postać Piotra w tekstach gnostyckich*, „Vox Patrum” 46-47 (2004) s. 79-86.
- Motyw róży w piśmie gnostyckim „O początku świata”* (NHC II 5, 111, 12-15), „Vox Patrum” 49 (2006) s. 749-754.
- Ojcowie Kościoła w pracy Karola Wojtyły: studenta i uczonego*, „Vox Patrum” 50-51 (2007) s. 179-188.
- Kosmos i jego bogowie w „Pistis Sophia” IV 136*, „Vox Patrum” 52/2 (2008) s. 1355-1369.
- Poezja przez życie pisana: o twórczości Karola Wojtyły – Jana Pawła II*, „Akcent” 29/3 (2008) s. 69-75.
- Człowiek i Syn Człowieka w wykładzie gnostyka Monoimosa*, w: *Omnia tempus habent. Księga Jubileuszowa ks. prof. W. Myszora*, red. A. Reginek, Katowice 2009, s. 59-65.
- Wychowanie dziewcząt w nauczaniu św. Jana Chryzostoma*, „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 459-480.
- Poczęcie Maryi według Ewangelii Filipa*, „Vox Patrum” 55 (2010) s. 789-797.
- Platon o starości i ludziach starych*, „Vox Patrum” 56 (2011) s. 73-104.
- „Platoński” Marsanes i jego pitagorejski wątek*, „Vox Patrum” 57 (2012) s. 839-851.
- Helena Ennoia – piękno uświęcone, czyli o pewnej późnoantycznej wersji mitu Heleny Trojańskiej i jego źródłach*, w: *Spór o piękno*, red. A. Maryniarczyk, Lublin 2013, s. 183-224.

- Uczone kobiety w dobie przedchrześcijańskiej (poetki, filozofki, lekarki, alchemiczki)*, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny” 34/1 (2015) s. 11-46.
- Uczone kobiety starożytnego chrześcijaństwa*, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny” 34/1 (2015) s. 47-66.
- Ciało i wcielenie w nauczaniu gnostyków: analiza wybranych przykładów*, w: *Studia Anthropologica: pogranicza historii sztuki i kultury*, t. 2, red. U. Mazurczak, Lublin 2017, s. 277-314.
- Formuła „soma – sema” w „Księdze Tomasza Atlety” i jej aspekty ontyczno-etyczne*, „Vox Patrum” 67 (2017) s. 767-777.
- Bogowie – zwierzęta w kosmogonii i eschatologii gnostyckiej*, w: *Filozof wpatrzony w naturę i to, co boskie. Księga Jubileuszowa ks. prof. A. Maryniarczyka*, red. T. Duma – A. Gudaniec, Lublin 2020, s. 899-927.
- Etyka gnostyków w świetle źródeł pierwotnych i wtórnych (Wybrane przykłady)*, w: *W nurcie personalizmu etycznego. Księga Jubileuszowa ks. prof. T. Biesagi*, red. G. Hołub – P. Duchliński, Kraków 2023, s. 149-162.
- Nowatorski problem piękna Boga w koptyjskich źródłach literatury gnostyckiej* (artykuł niedokończony z powodu śmierci, dla III tomu serii *Studia Anthropologica*).

Hasła

Encyklopedia Katolicka, t. 1-20, Lublin 1973-2014

- Imperatywizm*, EK VII 90-91.
- Informacja IV: Informacja naukowa*, EK VII 199.
- Intuicjonizm II: w etyce*, EK VII 406-407.
- Konformizm I: w filozofii*, EK IX 594-595.
- Lucyfer I: w piśmiennictwie chrześcijańskim*, EK XI 105-106.
- Lucyfer II: w literaturze*, EK XI 106-107.
- Magia I: Istota i II: Dzieje i IV: Chrześcijaństwo*, EK XI 794-801.
- Maksym z Efezu (ok. 300-372) filozof neoplatonicki*, EK XI 910-911.
- Marcela – matrona rzymska (IV w.)*, EK XI 1217-1218.
- Marcelina – karporejantka*, EK XI 1226.
- Marek, Markos, Marcus – uczeń Marcjona*, EK XI 1274.
- Megecjusz*, EK XII 451.
- Menander gnostyk*, EK XII 522.
- Monojmos gnostyk (II w.)*, EK XIII 173.
- Muzoniusz – rzymski filozof stoicki (30-108)*, EK XIII 546-547.
- Naaseńczycy – sekta gnostycka*, EK XIII 607.
- Ochorowicz Julian – filozof (1850-1917)*, EK XIV 273-274.
- Ofici – sekta gnostycka*, EK XIV 404-405.
- Ogdoad*, EK XIV 411-412.

Orfeusz – poeta mityczny, EK XIV 752.
Orficy, EK XIV 754-756.
Pansemantyzm, EK XIV 1229.
Psyche, EK XVI 840-841.
Psychicy, EK XVI 841-842.
Quispel Gilles (1916-2006), EK XVI 999-1000.
Sofia, EK XVIII 536-537.
Teodot gnostyk (II w.), EK XIX 634-635.
Walentyń – filozof gnostycki (I/II w.), EK XX 163-164.
Walentyńianie, EK XX 165-166.
Wyrocznia I: w religiach przedchrześcijańskich, EK XX 1073-174.
Zabobon I: w filozofii, EK XX 1140-1141.

Powszechna Encyklopedia Filozofii, t. 1-10 Supl., Lublin 2000-2009

Abraham Ben Samuel Abulafia, PEF X Supl. 15-16.
Abraksas, PEF I 28.
Alchemia, PEF I 167-168.
Alhazen, PEF I 189.
Alkuin, PEF I 194-195.
Androgynia, PEF X Supl. 29-33.
Animizm, PEF I 233-234.
Antiocheńska Szkoła, PEF I 238-240.
Antychryst, PEF I 265-267.
Antynominalizm, PEF I 275-276.
Apelles, PEF I 291.
Apokastaza, PEF I 297-298.
Archont, PEF I 313-314.
Ariusz, PEF I 333-334.
Bardesanes, PEF I 483-484.
Bazylydes, PEF I 514-515.
Celestiusz, PEF II 70.
Celsus, PEF II 77-78.
Celsus Aulus Korneliusz, PEF II 78-79.
Cerdon, PEF II 80-81.
Cerynt, PEF II 81.
Cyryl Aleksandryjski, PEF II 337-339.
Demonologia, PEF II 478-480.
Demony, PEF II 480-482.
Dozyteusz, PEF II 708-709.
Dusza świata, PEF II 760-762.
Eckhart Meister, PEF III 12-13.

- Emanacja*, PEF III 123-124.
Emanacjonizm, PEF III 124-126.
Eon, PEF III 177-178.
Eros, PEF III 216-219.
Eryk z Auxerre, PEF III 219.
Ewagriusz z Pontu, PEF III 330-331.
Ezoteryzm, PEF III 352-354.
Febadiusz z Agen, PEF III 403-404.
Fludd Robert, PEF III 560-561.
Gnoza w literaturze, PEF III 813-816.
Hagia Sophia, PEF IV 177-182.
Hermogenes, PEF IV 400-401.
Hipostaza, PEF IV 477-483.
Izydor gnostyk, PEF V 153-154.
Jakub z Edessy, PEF V 178-179.
Justyn gnostyk, PEF V 396-397.
Kabala, PEF V 403-408.
Kainici, PEF V 426-427.
Kolarbassus, PEF V 715-716.
Konformizm, PEF V 784-785.
Kosmogonia, PEF V 871-876.
Lucyfer, PEF VI 556-559.
Luria Izaak ben Salomon, PEF VI 580-582.
Megecjusz, PEF VII 30.
Menander gnostyk, PEF VII 51.
Menander z Efezu, PEF VII 51-52.
Mojżesz ben-szem – tob de Leon, PEF VII 320-322.
Monoimos, PEF X Supl. 298-299.
Muzoniusz Rufus, PEF X Supl. 299-300.
Ochorowicz Julian, PEF VII 759-761.
Ofici, PEF VII 774-776.
Ogdoada, PEF VII 779-781.
Orfizm, PEF VII 843-847.
Paweł z Pragi, PEF VIII 75-76.
Pistis Sophia, PEF VIII 240-242.
Pneuma, PEF VIII 306-307.
Pneumatycy, PEF VIII 308-310.
Politeizm, PEF VIII 333-337.
Prometeusz, PEF VIII 501-506.
Ptolomeusz gnostyk, PEF VIII 557-559.
Quispel G., PEF VIII 592-593.

Sekundus gnostyk, PEF IX 12.
Socyn Faust Paweł, PEF X Supl. 400-401.
Szymon Mag, PEF IX 310-320.
Teozofia, PEF IX 414-416.
Theosis, PEF X Supl. 415-418.
Walentyn gnostyk, PEF IX 688-690.
Zoroastryzm, PEF IX 961-963.

**Wersja angielska, nieco rozszerzona i uzupełniona nowszą bibliografią:
 Universal Encyclopedia of Philosophy, t. 1, Lublin 2022.**

Abraham ben Shloma Abulafia, UEPH I 22-24.
Abraxas, UEPH I 28-29.
Alchemy, UEPH I 214-216.
Alcuin, UEPH I 218-219.
Alhazen, UEPH I 247-248.
Androgyny, UEPH I 303-307.
Animism, UEPH I 324-325.
Antichrist, UEPH I 361-364.
Antinomianism, UEPH I 369-371.
Antioch School, UEPH I 373-375.
Apelles, UEPH I 391-392.
Apocastasis, UEPH I 392-394.
Archon, UEPH I 423-424.
Arius, UEPH I 473-474.
Bachelor, UEPH I 611-612.
Bardesanes, UEPH I 657-658.
Basilides, UEPH I 679-681.
Celestius, UEPH I 1215-1216.
Celsus philosopher, UEPH I 1216-1217.
Celsus Aulus Cornelius, UEPH I 1217-1218.
Cerdo, UEPH I 1222.
Cerinthus, UEPH I 1222-1223.

**M. Starowieyski – J.M. Szymusiak, *Nowy słownik
 wczesnochrześcijańskiego piśmiennictwa*, wyd. 2, Poznań 2022**

Apelles, NSWP 83-84.
Barbelognostycy (II w.), NSWP 181-182.
Bazyliides gnostyk (II w.), NSWP 196-197.
Brucianus kodeks, NSWP 223.

- Cerdon gnostyk (I. poł. II w.)*, NSWP 233.
Cerynt gnostyk (koniec I w.), NSWP 234.
Dozyteusz prekursor gnozy żydowskiej (I w.), NSWP 292-293.
Epifanes gnostyk (I poł. II w.), NSWP 310.
Floryn gnostyk (II w.), NSWP 374.
Herakleon gnostyk (II w.), NSWP 433.
Hermogenes filozof gnostyk (III-IV w.), NSWP 436-437.
Izdor gnostyk (II w.), NSWP 497-498.
Justyn gnostyk (II/III w.), NSWP 572-573.
Kainici – sekta gnostycka (II w.), NSWP 584.
Kandidus gnostyk (III w.), NSWP 587.
Karpokrates gnostyk (I poł. II w.), NSWP 591-592.
Megecjusz gnostyk (II w.), NSWP 705.
Menander gnostyk (I/II w.), NSWP 705.
Monoim gnostyk (II w.), NSWP 723.
Ofici gnostycy (II w.), NSWP 748-749.
Ptolomeusz gnostyk (II w.), NSWP 846.
Saturnin gnostyk egipsko-syryjski (I poł. II w.), NSWP 869.
Sekundus gnostyk (II w.), NSWP 872.
Setianie gnostycy (II-III w.), NSWP 877-878.
Szymon Mag prognostyk (poł. I w.), NSWP 916-917.
Walentyn gnostyk (II w.), NSWP 973-974.
Walentynianie – uczniowie Walentyna, NSWP 974-975.

Recenzje

- J.M. Robinson, *Tajemnica Judasza: historia nierozumianego ucznia i jego zaginionej ewangelii*, tł. J. Sławik, Warszawa 2006: „Vox Patrum” 50-51 (2007) s. 669-672.
- Biblioteka z Nag Hammadi: kodeksy I-II*, przekład i komentarz W. Myszor, SACH SN 7, Katowice 2008: „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 755-760.
- W. Myszor, *Język koptyjski – kurs podstawowy dialektu saidzkiego*, Warszawa 1998: „Vox Patrum” 34-35 (1998) s. 569-571.
- S. Koczvara, *Z pokladov starovekych cirkavnych dejin*, Kosice 2007: „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 717-719.
- J. Pochwat, *Sprawiedliwość i miłosierdzie: studium „Kazań do ludu” św. Cezarego z Arles*, Kraków 2008: „Vox Patrum” 56 (2011) s. 686-689.
- W. Myszor, *Gnostycyzm i teologia Ireneusza z Lyonu: zagadnienia wybrane*, red. L. Lach-Bartlik, SACH SN 11, Katowice 2010: „Vox Patrum” 56 (2011) s. 689-692.

Sprawozdania

Ze spotkań naukowych

- Ojcowie Kościoła o swoim Ojcu (Warszawa, UKSW, 21 X 1999)*, „Vox Patrum” 36-37 (1999) s. 700-702.
- Świat pogański, judaizm i chrześcijaństwo w okresie patrystycznym (Sekcja Patrystyczna, Poznań, 20-21 IX 2005)*, „Vox Patrum” 48 (2005) s. 653-658.
- Czasy Jana Chryzostoma i jego pasterska pedagogia (Kamień Śląski-Opole, 17-18 IV 2007)*, „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 985-992.
- Małżeństwo, rodzina i wychowanie w nauczaniu św. Jana Chryzostoma (Lublin KUL, 27-28 XI 2008)*, „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 1032-1037 = „Roczniki Nauk o Rodzinie KUL” 1 (2009) s. 312-317.
- Wręczenie Księgi Jubileuszowej ks. prof. Stanisławowi Longoszowi (Lublin KUL, 27 XI 2008)*, „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 1038-1045.
- Świętość a dobro (Kraków PAT, 20 XI 2008)*, „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 1056-1059.
- Stosunek do ludzi starszych w starożytności klasycznej i chrześcijańskiej (Lublin KUL, 25-26 XI 2010)*, „Vox Patrum” 56 (2011) s. 873-877.
- Praemiando incitat: ks. prof. Stanisław Longosz kawalerem Orderu św. Stanisława (Wilno 8 VI 2013)*, „Vox Patrum” 61 (2014) s. 648-650.
- Sprawozdania ze spotkań Komisji Badań na Antykiem Chrześcijańskim TN KUL w latach 2001-2009:*
- „Vox Patrum” 40-41 (2001) s. 695-701 (rok akad. 2001/2002).
  - „Vox Patrum” 42-43 (2002) s. 751-756 (rok akad. 2002/2003).
  - „Vox Patrum” 44-45 (2003) s. 691-697 (rok akad. 2003/2004).
  - „Vox Patrum” 46-47 (2004) s. 816-820 (rok akad. 2004/2005).
  - „Vox Patrum” 48 (2005) s. 647-653 (rok akad. 2005/2006).
  - „Vox Patrum” 50-51 (2007) s. 839-845 (rok akad. 2006/2007).
  - „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 1003-1010 (rok akad. 2007/2008), 1046-1053, (rok akad. 2008/2009).

Z wystaw bibliotecznych

- Współczesne czasopisma prawnicze w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL*, Katalog wystawy, Lublin 1993.
- Księgozbiór Jana Pawła II w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL*, „Przegląd Uniwersytecki KUL” 12/5 (2000) s. 7, 23.
- Pośmiertna wystawa publikacji prof. Waldemara Cerana (1936-2009) w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL*, „Vox Patrum” 53-54 (2009) s. 1075-1077.
- „Feniksy 2012”*: wystawa w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL, „Przegląd Uniwersytecki KUL” 24/5 (2012) s. 33.

- Niestrudzony Sługa Prawdy. Otwarcie wystawy poświęconej o. prof. A.M. Krapcowi*, „Przegląd Uniwersytecki KUL” 26/1 (2014) s. 23-24.
- Księgozbiór w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL poświęcony Janowi Pawłowi II*, „Przegląd Uniwersytecki KUL” 26/2 (2014) s. 25.
- Uczony i jego pasje. Wystawa pośmiertna w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL, poświęcona ks. prof. Remigiuszowi Popowskiemu*, „Przegląd Uniwersytecki KUL” 26/6 (2014) s. 25.
- W Horodle nad Bugiem 600 lat temu*, „Przegląd Uniwersytecki” 26/2 (2014) s. 40.
- Rektor heroiczny. Wystawa poświęcona pierwszemu powojennemu rektorowi KUL ks. Antoniemu Słomkowskiemu*, „Przegląd Uniwersytecki KUL” 27/1 (2015) s. 23.
- Od najstarszych papieży do Piusa XII. Polskie przekłady i opracowania dokumentów papieskich*, „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych” 22/1 (2016) s. 303-310.

In memoriam: „Vita mutatur, non tollitur”

- Gilles Quispel – badacz gnozy (1916-2006)*, „Vox Patrum” 50-51 (2007) s. 891-895.
- Prof. dr hab. Jerzy Lileyko (1932-2009)*, „Summarium” 39 (2010) s. 155-156.
- Prof. dr hab. Janusz Drob (1952-2011)*, „Summarium” 40 (2011) s. 175-176.
- Dr Jerzy Florian Duchniewski OFMCap (1932-2011)*, „Summarium” 40 (2011) 181-183.
- Ks. prof. dr hab. Ryszard Rubinkiewicz (1939-2011)*, „Summarium” 40 (2011) s. 185-186.
- Prof. dr hab. Stanisław Fita (1932-2011)*, „Summarium” 40 (2011) s. 193-194.
- Ks. dr hab. Franciszek Szulc (1947-2011)*, „Vox Patrum” 56 (2011) s. 991-994 = „Summarium” 40 (2011) s. 191-192.